

Segédlet a helyi önkormányzatok szervezeti és működési szabályzatainak felülvizsgálatához

2011. évi CLXXXIX. tv.

2013. február 20.

(Mötv.)

1

Kötelező tartalmi elemek

Mötv. 53.§ (1) bekezdése

Magyarország helyi önkormányzatiról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 53. § (1) bekezdése tartalmazza **az SZMSZ-ek kötelező tartalmi elemeinek** egy részét.

- az önkormányzat hivatalos megnevezése, székhelye; (pontos cím!)
- a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolása;
- a képviselő-testület üléseinek összehívása, vezetése, tanácskozási rendje;
- az önkormányzati képviselőkre vonatkozó magatartási szabályok, az ülés rendjének fenntartása és az annak érdekében hozható intézkedések

tilos a képviselő kiutasítása!

2

Kötelező tartalmi elemek

„A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza. A **nyílt szavazás módjának meghatározásáról** a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.” (48. §)

„A **név szerinti szavazás módjának meghatározásáról** a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik.” (48. § (3) bekezdése)

5

Kötelező tartalmi elemek

„A képviselő-testület a **szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon titkos szavazást** tarthat a 46. § (2) bekezdésében foglalt ügyekben.” (48. § (4) bekezdése)

„A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a **személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeit.**” (49. § (2) bekezdése)

(útmutató: Mötv. 33. §)

6

Kötelező tartalmi elemek

„Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a **helyben szokásos – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – módon** ki kell hirdetni.” (51. § (2) bekezdése)

Meg kell határozni az SZMSZ-ben mit ért helyben szokásos mód alatt!

Kihirdetési mód csak egy lehet, amelyhez joghatás fűződik, a többi közzétételi mód.

7

Kötelező tartalmi elemek

„A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg, **mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körükben tanácskozási jog** a képviselő-testület és bizottsága ülésein, továbbá azoknak a **fórumoknak a rendjét** (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, az egyesületek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják.” (53. § (3) bekezdése)

8

Kötelező tartalmi elemek

„A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg **bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait.**” (57. § (1) bekezdése)

„A **vagyonnyilatkozatok vizsgálatát** a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottság végzi, amely gondoskodik azok nyilvántartásáról, kezeléséről és őrzéséről.” (57. § (2) bekezdése)

9

Kötelező tartalmi elemek

„A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg azokat az **előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be,** továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek.” (59.§ (2) bekezdése)

10

Kötelező tartalmi elemek

„A **polgármester** a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett, a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével **dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan** – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – a képviselő-testület hatáskörébe tartozó önkormányzati **ügyekben.**” (68.§ (3) bekezdése)

11

Kötelező tartalmi elemek

„A **jegyzői és az aljegyzői tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetére** – legfeljebb hat hónap időtartamra – a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a jegyzői feladatok ellátásának módjáról.” (82. § (3) bekezdése)

„A **polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal hivatalos elnevezését** a képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában feltünteti.” (84. § (2) bekezdése)

12

SZMSZ-ben szabályozandó

„A képviselő-testület érdemi tevékenységének elősegítése érdekében **meghatározhatja az egyes napirendek tárgyalására fordítható időkeretet, a hozzászólások maximális időtartamát, korlátozhatja az ismételt hozzászólás, indítványozás lehetőségét.**” (53. § (2) bekezdése)

„A képviselő-testület név szerint szavaz az önkormányzati képviselők egynegyedének indítványára, továbbá **név szerinti szavazást rendelhet el a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben.**” (48. § (3) bekezdése)

13

SZMSZ-ben szabályozandó

„**Minősített többség szükséges** a 42. § 1., 2., 5., 6., 7. pontjában foglalt, továbbá a törvényben és **a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez**, az önkormányzati képviselő kizárásához, az összeférhetetlenség, valamint a méltatlanság megállapításához, a képviselői megbízátság megszűnéséről való döntéshez, valamint a 46. § (2) bekezdés c) pontja szerinti zárt ülés elrendeléséhez.” (50. §)

(1) „A képviselő-testület üléséről **jegyzőkönyvet** kell készíteni, amely tartalmazza:

(...)

n) **a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottakat.**” (52. §)

14

SZMSZ-ben szabályozandó

„A képviselő-testület – szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzatot (részönkormányzat) hozhat létre települési képviselőkől és más, az adott településrészen élő választópolgárokból.” (62. §)

„Amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség vagy határozathozatal hiánya miatt – két egymást követő alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyben – a 42. §-ban meghatározott ügyek kivételével – döntést hozhat. A polgármester a döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatja.” (68. §)

15

További kötelező elemek (Ökjt., Nkt.)

- **A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény:**

A képviselő összeférhetetlenségének megállapítására irányuló kezdeményezést a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságnak adja át kivizsgálásra. (9. § (2) bekezdése)

A képviselő és polgármester vagyonnyilatkozatát a szervezeti és működési szabályzatban erre kijelölt bizottság tartja nyilván és ellenőrzi. (10/A. § (3) bekezdése)

- **A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény :**

A három vagy annál több nevelési-oktatási intézményt fenntartó települési önkormányzat köznevelési ügyekkel foglalkozó bizottságot létesít és működtet. (83. § (1) bekezdése)

16

További kötelező elemek (Nektv., Pttv.)

- **A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX törvény:**

A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül. (80. § (2) bekezdés)

- **A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény:**

A polgármester lemondását alpolgármester hiányában a szervezeti és működési szabályzatban a képviselő-testület összehívására, vezetésére kijelölt képviselőnek adja át, részére juttatja el. (2. § (4) bekezdése)

A polgármester tisztségének megszűnése esetén munkakörét az új polgármesternek, alpolgármesternek, ezek hiányában a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott személynek adja át. (13. § (5) bekezdés)

17

Bevezető rész

.....Város/Község Önkormányzata
Képviselő-testülete Magyarország helyi
önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX.
törvény 143. § (4) bekezdés a) pontjában
kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d)
pontjában meghatározott feladatkörében
eljárva a következőket rendeli el:

Módosító rendelet esetében sem hagyható el a bevezető rész.
NINCS PREAMBULUM! (61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 51. §

18

Záró rendelkezések

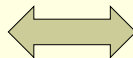
A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 12. § (3) bekezdése értelmében a **hatályon kívül helyező és módosító rendelet** – előírásainak végrehajtottá válásával – **a törvény erejénél fogva veszti hatályát**, ezért hatályvesztéséről nem kell rendelkezni.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a módosító jogszabály a hatálybalépésével beépül az alapjogszabályba, és egyidejűleg „eltűnik” a jogrendszerből. A Jat. bevezeti a joghatását már kifejtett módosító és hatályon kívül helyező rendelkezések „automatikus” hatályvesztését, amiről a jogalkotónak a jövőben nem kell tételesen rendelkeznie. E rendelkezés a jogrendszer átláthatóságát és az egyes jogszabályokban tételesen elhelyezett folyamatba épített technikai deregulációs rendelkezésekből következő esetleges jogalkotói hibák elkerülését is biztosítja. (Jat magyarázat)

19

Jellemző törvénysértések

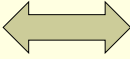
■ nem kerül szabályozásra a társadalmi megbízatású polgármester és alpolgármester hivatali munkarendje	Pttv. 9-10. §
■ Alpolgármester számára feladat meghatározása	Ötv. 34. § (3) (Mötv. 74. § (2))
Elvonja a polgármester hatáskörét!
■ Bizottsági jegyzőkönyvek aláírásának szabályai (elnök+egy bizottsági tag)	Új szabály! Mötv. 60. §

20

Jellemző törvénysértések

- „A képviselő-testület – a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel, **a képviselő-testület megbízatásának időtartamára** – a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére **alpolgármestert választ.**”

- Átruházott hatáskörök között sorol fel olyan hatáskört, amelyet törvény állapít meg a szerv részére

Pttv. 2. § (2) bekezdése
választás napjáig vagy az új testület alakuló üléséig tart a megbízatás
- Szavazategyenlőség esetére ismételt szavazás lehetősége a ugyanabban a tárgyban

Pl. köztemetés: polgármester átruházott hatásköre (Szt. 48. § (1))

Mötv. 47. § (2) bekezdése

21

Jellemző törvénysértések

- „A települési képviselő képviselői tevékenysége során **hivatalos személyként jár el.**”

Az Ötv. 19. §-ban szerepelt ez a szabály, jelenleg nem hatályos.
- Döntéshozatalból való kizárást kötelezettségként, és nem lehetőségként szabályoz az SZMSZ.

Mötv. 49. § (1) **KIZÁRHATÓ, akit, vagy akinek....**
- Nem megfelelő **a zárt ülésen való részvételre** jogosult személyi kör meghatározása.

Mötv. 46. § (3) bekezdése
(képviselő, nem képviselő alpm, jegyző, aljegyző(k), meghívás esetén: ügyintéző, érintett, szakértő+nemzetiségi önk. elnöke, HA....

22

Figyelem!

Zárt ülés szabályai módosultak!

Ötv. 12. § (nem hatályos!):

1. **Mérlegelés nélküli**
(önkormányzati hatósági, összeférhetetlenségi....)
2. **Érintett nyilatkozata alapján** (választás, kinevezés stb.)
3. **Minősített döntéssel**
Vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene

Mötv. 46. §:

1. **Mérlegelés nélküli**
(önkormányzati hatósági, összeférhetetlenségi....)
2. **Az érintett kérésére** (választás, kinevezés stb.)
3. **Minősített döntéssel**
Vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértene

23

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

dr. Horváth Fruzsina
Veszprém Megyei Kormányhivatal
Törvényességi Felügyeleti Főosztály

24